

СТРАТЕГІЯ
реформування системи шкільного харчування
на період до 2027 року

Опис проблем, які обумовили прийняття цієї Стратегії

Стратегія реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року (далі — Стратегія) розроблена відповідно до Конституції України, Закону України “Про освіту”, Указу Президента України

від 25 травня 2020 р. № 195 “Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі”, Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988.

Необхідність підготовки Стратегії викликана завершенням виконання плану заходів з реформування системи шкільного харчування, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 1008. Зокрема, розроблення Стратегії зумовлено необхідністю планування та розвитку наступних етапів реформи системи шкільного харчування з урахуванням здобутих за попередні періоди досягнень, розв’язання невирішених проблем, а також наслідків повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України, про які свідчать соціологічні дослідження та опитування закладів освіти.

Так, актуальними проблемами залишаються неналежні умови організації достатнього, якісного, безпечного, збалансованого харчування у закладах освіти, а також відсутність у більшості дітей звичок здорового харчування.

Основними причинами зазначених проблем, що потребують вирішення протягом 2023—2027 років, є:

недостатність обсягів місцевих бюджетів в умовах повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України забезпечувати виконання норм харчування в закладах освіти;

підвищення вартості харчування, що обумовлено процесом інфляції та зниження платоспроможності батьків, через що все менше учнів відвідують шкільні їдальні;

втрата постачальників харчових продуктів або послуг з організації харчування через нерентабельність для суб’єктів господарювання, віддаленість територій, пошкодження автомобільних шляхів та інші ризики для ринку в умовах повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України. Зокрема, логістика постачання ускладнена, через що заклади освіти не можуть вчасно отримувати замовлені харчові продукти;

застарілість або пошкодженість внаслідок воєнних дій обладнання та харчоблоків, що не дозволяє використовувати сучасні технології приготування страв і забезпечувати дотримання принципів системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) (далі — система НАССР), відповідно є потреба у відновленні, комплексній модернізації та ремонтних роботах;

перешкоджання енергетичної кризи та повітряних тривог організації харчування в закладах освіти;

нестача кухарів, інших працівників на кухні, а також сестер медичних з дієтичного харчування для організації харчування учнів (вихованців) в закладах освіти;

потреба в додатковому навчанні працівників закладів освіти та підприємств, що надають послуги з організації харчування закладам освіти, на тему організації харчування (зокрема щодо впровадження нових норм харчування, складення та виконання меню);

відмова дітей від шкільного харчування через сформовані неправильні харчові звички.

Після початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України втрачено майже 4,8 млн. робочих місць, споживча інфляція в червні 2022 року перевищила 20 відсотків. Кількість біженців перевищує 6 млн. осіб, внутрішньо переміщених осіб — близько 5 млн. З огляду на ці та інші глобальні проблеми і виклики реформа системи шкільного харчування набуває ще більшої актуальності в контексті відновлення України, соціального захисту вразливих верств населення (зокрема категорій осіб, які мають право на безоплатне харчування), а також підтримки психологічного стану громадян через набуття навичок здорового харчування, що особливо важливо в критичних умовах.

Подальший розвиток реформи системи шкільного харчування зумовлений, зокрема:

потребою у відновленні пошкоджених або зруйнованих закладів освіти;
 змінами мережі закладів освіти та їх учнівського контингенту;
 зростанням цін на харчові продукти та зниженням рівня спроможності місцевого самоврядування забезпечувати харчуванням учнів згідно з нормами;
 змінами ринку постачальників харчових продуктів та послуг з організації харчування;
 недостатністю штатних працівників закладів освіти та потребою в розвитку професійних компетентностей кадрового складу закладів освіти та органів управління освітою;
 воєнними загрозами, зокрема соціальної та енергетичної інфраструктурі;
 необхідністю зміни харчових уподобань громадян, зокрема дітей, заради зміцнення фізичного та психічного здоров'я.

Стратегія ґрунтується на аналітичному звіті про стан організації харчування в закладах освіти до повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України та після, а також визначенні ключових проблем.

Стратегія містить бачення, стратегічні та операційні цілі розвитку реформи системи шкільного харчування на період до 2027 року, зокрема за такими ключовими напрямками:

- організація якісного та безпечного харчування: закупівлі та фінансування;
- відновлення та модернізація харчоблоків: комплексний підхід. Дотримання вимог системи НАССР;
- розвиток кадрового потенціалу;
- впровадження нових норм харчування, меню, а також формування культури здорового харчування.

Аналіз поточного стану справ, тенденції та обґрунтування щодо необхідності розв'язання виявлених проблем

Результати Всеукраїнського соціологічного дослідження щодо децентралізації управління освітою* (далі — дослідження № 1) засвідчили, що у 2020/21 навчальному році в закладах освіти регулярно харчувалися лише 35,5 відсотка здобувачів і ще 30 відсотків не харчувалися ніколи.

Восени 2021 року за результатами Всеукраїнського дослідження “Знання, ставлення та практика щодо здорового харчування та реформи шкільного харчування серед дітей, батьків, управлінців та працівників закладів освіти”** (далі — дослідження № 2) виявлено, що послугами шкільних їдалень щодня користувалися 53 відсотки учнів, 22 відсотки учнів не робили цього через брак коштів і 50 відсотків не робили це постійно, тому що їм не подобалося меню.

Таким чином, за результатами двох досліджень можна констатувати позитивну динаміку охоплення учнів харчуванням у закладах освіти з 2020/21 до першої половини 2021/22 навчального року.

На думку учнів, смачніша їжа в їдальні, вищий дохід батьків і доступніші ціни на продукти допомогли б їм харчуватися смачніше та корисніше.

Дослідження № 2 також мало на меті з'ясувати харчові звички дітей шкільного віку. Так, за свідченнями дітей-респондентів, у шкільних їдальнях, буфетах вони віддавали перевагу “нездоровій” і менш поживній їжі, зокрема 67 відсотків школярів брали в школу з дому так само “нездорову” їжу. При цьому 69 відсотків батьків усвідомлювали, що недостатньо знають про користь тих чи інших продуктів.

Під час організації харчування для місцевого самоврядування основною проблемою залишався матеріально-технічний стан харчоблоків і їдалень у закладах освіти, про що повідомили 68 відсотків респондентів (дослідження № 1).

Серед інших проблем представники місцевого самоврядування найчастіше називали виконання норм харчування і рекомендацій МОЗ (36 відсотків), пошук і відбір надавачів послуг (31 відсоток), а також контроль за якістю харчових продуктів (28 відсотків).

Для керівників закладів освіти найбільше проблем пов'язано з матеріально-технічним станом харчоблоку/їдальні (52 відсотки), облаштуванням меблями їдальні (41 відсоток), урахуванням побажань дітей, батьків, працівників закладу освіти (31 відсоток) і дотриманням норм харчування та рекомендацій МОЗ (29 відсотків).

Найважливішою передумовою організації якісного харчування дітей у закладах освіти респонденти називали краще фінансування. Цієї думки дотримувалися як представники місцевого самоврядування (77 відсотків), так і керівники закладів освіти (75 відсотків). На другому місці — потреба в навчанні учасників освітнього процесу правил якісного і здорового харчування, про що

повідомили 42 відсотки представників місцевого самоврядування і 46 відсотків керівників закладів освіти. Слід відзначити, що представники місцевого самоврядування дещо частіше згадували в цьому контексті такі заходи, як розроблення нормативно-правових актів і проведення внутрішнього аудиту з питань організації харчування, ніж керівники закладів освіти.

Результати дослідження № 2 підтвердили, що 10 відсотків виконавчих органів сільських, селищних, міських рад не мали достатньо коштів для виконання норм законодавства про забезпечення безоплатним харчуванням дітей у закладах освіти. Найбільш гострою ця проблема була у виконавчих органах міських рад (14,29 відсотка), а також у східному регіоні (15,38 відсотка). Середня вартість харчування на час проведення дослідження становила від 13 гривень за сніданок до 19 гривень за обід. Респонденти зазначали, що є потреба як у субвенції на оновлення обладнання та ремонт у харчоблоках, так і фінансовій підтримці з державного бюджету на забезпечення дітей безоплатним харчуванням.

Для успішного реформування системи шкільного харчування респонденти дослідження № 2 називали серед найбільших потреб закладів освіти оновлення обладнання (87,73 відсотка) і ремонт харчоблоків (80,27 відсотка). Переважно саме через брак фінансування та незадовільну матеріально-технічну базу заклади освіти, на думку респондентів, не могли впровадити процедури, засновані на принципах системи НАССР, що є обов'язковою умовою безпечності харчування.

Одним з компонентів дослідження № 2 було вивчення кадрового забезпечення закладів освіти, необхідного для організації харчування. Так, респонденти — представники місцевого самоврядування зазначали, що найбільше потребували кухарів (40 відсотків) і підсобних працівників (29,47 відсотка). Водночас з'ясувалося, що близько 30 відсотків учнів, які потребували дієтичного харчування, не могли його отримувати в закладах освіти переважно через відсутність медичного працівника, зокрема сестри медичної з дієтичного харчування, а також брак коштів на відповідні харчові продукти.

Крім того, майже третина виконавчих органів сільських, селищних, міських рад не мала можливості організувати навчання працівників їдальні через нестачу фахівців та установ, які проводять таке навчання. Найчастіше бракувало суб'єктів підвищення кваліфікації у сільській (30,45 відсотка) і селищній (31,67 відсотка) місцевостях.

Про потребу в додатковому навчанні згадували і самі кухарі. Про це повідомили 48 відсотків респондентів. Так, найбільш потрібними форматами навчання кухарі називали навчання на робочому місці, майстер-класи з провідними кулінарами і короткотривалі виїзні курси.

Також під час дослідження з'ясувалося, що лише 26,93 відсотка виконавчих органів сільських, селищних, міських рад залучають заклади професійної (професійно-технічної) освіти до підвищення кваліфікації працівників харчоблоків закладів освіти.

Аналіз впливу повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України на систему шкільного харчування

За офіційними даними державної наукової установи “Інститут освітньої аналітики”, у 2022/23 навчальному році продовжують працювати 12 926 закладів загальної середньої освіти, з них у 8726, або 67,5 відсотка, функціонують харчоблоки.

Загалом 1 494 958 здобувачів освіти забезпечуються харчуванням у закладах загальної середньої освіти, майже половина з них (710 365, або 48 відсотків) — на безоплатній основі. Кількість дітей з-поміж внутрішньо переміщених осіб, які отримують безоплатне гаряче харчування в закладах загальної середньої освіти, становить 53 316, що вдвічі більше від загальної кількості внутрішньо переміщених осіб минулого навчального року (24 857). Водночас порівняно з 2021/22 навчальним роком як кількість дітей, що харчуються в закладах загальної середньої освіти, так і кількість дітей, що харчуються безоплатно, скоротилася вдвічі.

Крім офіційних даних на 2022/23 навчальний рік, доступні результати проведеного в грудні 2022 року опитування закладів освіти*** про стан організації харчування в закладах загальної середньої освіти в умовах повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України, ключові проблеми і першочергові потреби місцевого самоврядування, зокрема закладів загальної середньої освіти.

За результатами опитування, участь у якому взяли 7940, або 61 відсоток, закладів загальної середньої освіти, з'ясовано, що в середньому 60 відсотків учнів харчуються в закладах освіти (38 відсотків харчуються за кошти батьків, 22 відсотки — безоплатно, 40 відсотків не харчуються).

Найчастіше заклади освіти, що взяли участь в опитуванні, забезпечують безоплатним харчуванням дітей, постраждалих від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, і дітей інших категорій за рішенням місцевого самоврядування.

Однак не всі заклади освіти, що продовжують функціонувати в очному форматі, можуть забезпечити харчування:

для всіх учнів його організовує 54,4 відсотка закладів загальної середньої освіти;

лише для пільгових категорій — 7 відсотків;

26,5 відсотка працює в дистанційному або змішаному форматі, тому харчування відсутнє;

12,1 відсотка не можуть організувати харчування при очній формі здобуття освіти.

Найчастіше причиною, що унеможлиблює організацію харчування при очній формі здобуття освіти, респонденти називають проблеми з електропостачанням та іншими комунікаціями (43,2 відсотка), з постачанням продуктів харчування (15,7 відсотка), відсутність достатнього фінансування у місцевому бюджеті (14 відсотків) та інші.

Серед інших причин респонденти зазначили такі:

короткотривале перебування учнів у закладі при змішаній формі здобуття освіти;

навчання в інших приміщеннях, де є укриття;

відсутність харчоблоку/їдальні;

повітряні тривоги;

забезпечення буфетним харчуванням/сухими пайками;

відсутність постачальників;

функціонування їдальні як укриття;

задоволення потреб у харчуванні інших сфер/груп населення.

Водночас 301 заклад освіти з-поміж респондентів зазнав пошкоджень або руйнувань приміщення харчоблоку внаслідок воєнних дій; 232 заклади втратили обладнання через воєнні дії та/або окупацію.

Близько 7 відсотків шкіл, крім учасників освітнього процесу, забезпечують харчуванням й інші групи населення. Однак не всім закладам освіти вистачає кухарів і виробничої потужності навіть для власних потреб.

До найбільших проблем закладів освіти належать такі:

застаріле або недостатнє обладнання, посуду і меблів;

повітряні тривоги та відключення електроенергії;

нестача приміщень і гостра потреба в ремонтних роботах;

недостатнє фінансування, зокрема для виконання норм харчування, а також неможливість організувати харчування в умовах повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України.

Стратегічні цілі, завдання та показники їх досягнення

Стратегічною метою державної політики в межах реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року є забезпечення різноманітного, збалансованого і якісного харчування в закладах освіти, що, зокрема, сприяє соціальному захисту вразливих груп населення, формуванню у громадян навичок, усвідомленому вибору здорового харчування (як прояву піклування про власне здоров'я та психологічний стан у критичних умовах).

Показники досягнення стратегічної мети:

зниження відсотка ожиріння серед дітей віком до 18 років;

рівень задоволеності учнів харчуванням у закладах освіти;

зміна харчових уподобань дітей шкільного віку;

збільшення кількості учнів, які харчуються у закладах освіти;

кількість комплексно модернізованих/відновлених харчоблоків.

Стратегічна мета досягається на основі чотирьох стратегічних цілей.

Стратегічна ціль 1. Достатність фінансового ресурсу у замовників для закупівель харчових продуктів чи послуг з організації харчування та здійснення закупівель просто та ефективно.

Показники досягнення стратегічної цілі:

зменшення розриву у вартості харчування для пільгових категорій осіб на різних територіях територіальних громад;

збільшення частки органів місцевого самоврядування, яким вистачає коштів для виконання норм харчування в закладах освіти;

зменшення кількості неякісних харчових продуктів, зокрема таких, що не відповідають заявленим характеристикам;

зростання відсотка успішних закупівель (більше ніж 80 відсотків);

зменшення кількості скарг на закупівлі.

Операційна ціль 1. Забезпечення достатнього фінансування для якісних закупівель.

Завдання, спрямовані на виконання Операційної цілі 1:

комунікація з представниками місцевого самоврядування щодо особливостей і вимог до забезпечення харчування в закладах освіти;

установлення нижньої межі вартості харчування на одну дитину;

продовження надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на модернізацію харчоблоків (на умовах співфінансування);

сприяння залученню коштів до місцевих бюджетів у вигляді субвенції з державного бюджету для забезпечення харчування в закладах освіти дітей пільгових категорій;

розгляд питання щодо можливості розширення переліку категорій дітей, що забезпечуються безоплатним харчуванням у закладах освіти;

сприяння залученню додаткових інвестицій, спрямованих на покращення харчування в закладах освіти.

Операційна ціль 2. Зрозумілість і доступність процедури закупівель для замовників, а також механізмів впливу на постачальників харчових продуктів/послуг харчування.

Завдання, спрямовані на виконання Операційної цілі 2:

внесення змін до примірної тендерної документації та примірних договорів;

здійснення підвищення кваліфікації закупівельників;

забезпечення розвитку електронного каталогу “Prozorro Market”.

Операційна ціль 3. Заінтересованість підприємств та підприємців у роботі із закладами освіти.

Завдання, спрямовані на виконання Операційної цілі 3, — популяризація електронного каталогу “Prozorro Market”.

Очікуваний результат — підвищення ефективності закупівельних процедур.

Стратегічна ціль 2. Відновлення та модернізація харчоблоків закладів освіти з використанням новітніх технологічних процесів, покращення показників енергоефективності та дотримання принципів системи НАССР.

Показники досягнення стратегічної цілі:

кількість учнів (громадян), що забезпечуються харчуванням у закладах освіти з відновленими/модернізованими харчоблоками;

кількість працівників, відповідальних за організацію харчування дітей та безпечність харчових продуктів (у розрізі посад), які пройшли навчання, зокрема кількість працівників, які підтвердили свої знання щодо системи безпечності харчових продуктів;

відсоток державних інспекторів, які пройшли відповідне підвищення кваліфікації;

кількість випадків харчових отруєнь в закладах освіти (за типом організації харчування).

Операційна ціль 1. Завдяки відновленій та модернізованій мережі харчоблоків закладів освіти із застосуванням трьох технологічних моделей забезпечення учнів повноцінним, безпечним та різноманітним харчуванням (та інших груп населення за потреби та можливості).

Завдання, спрямовані на виконання Операційної цілі 1:

визначення потреб закладів освіти, зокрема щодо модернізації харчоблоків, що дасть змогу передбачити пріоритетність проектів;

встановлення нормативних вимог до проектування приміщень харчоблоків закладів освіти;

оновлення посібника для проектувальників та архітекторів (рекомендації для комплексної модернізації та технологічного переоснащення харчоблоку закладу загальної середньої освіти, в основі яких лежить сучасний технологічний процес, що забезпечує дотримання норм на принципах системи НАССР, та приготування якісної та безпечної їжі в асортименті);

забезпечення спрямування коштів державного, місцевих бюджетів і коштів, залучених від донорських організацій, на відновлення та розвиток освітньої інфраструктури;

впровадження проектів з будівництва/відновлення/модернізації харчоблоків у закладах загальної середньої освіти, в основі яких лежить сучасний технологічний процес, що забезпечує дотримання норм на принципах системи НАССР, та приготування якісної та безпечної їжі в асортименті.

Операційна ціль 2. Спроможність закладів освіти впровадити та підтримувати дієву систему НАССР.

Завдання, спрямовані на виконання Операційної цілі 2:

визначення цільових груп для комунікації та сприяння проведенню спільної інформаційно-комунікаційної кампанії;

забезпечення системності та регулярності підвищення кваліфікації, оновлення знань;

створення умов для перевірки знань, зокрема з використанням тестування на онлайн-платформах.

Очікувані результати щодо Стратегічної цілі 2:

відновлення освітньої інфраструктури;

оптимізація ресурсів, необхідних для організації харчування внаслідок комплексної модернізації харчоблоків та впровадження ефективних моделей;

покращення умов безпечності харчування в закладах освіти.

Стратегічна ціль 3. Забезпечення органів місцевого самоврядування і закладів освіти достатнім штатом кваліфікованих працівників, які якісно та безпечно організовують харчування і сприяють формуванню в учнів здорових харчових звичок.

Показники досягнення стратегічної цілі:

відсоток підвищення заробітної плати (відповідно до середньої ринкової оплати праці аналогічних посад у приватному секторі);

кількість випускників за оновленими програмами, з них працевлаштованих у закладах освіти;

кількість кухарів, які підвищили кваліфікацію, на рік;

кількість оновлених навчально-практичних центрів, утворених центрів перекваліфікації кухарів;

відсоток педагогічних працівників (здоров'язбережувальна галузь), які підвищили кваліфікацію за оновленими програмами;

відсоток керівників закладів освіти, які пройшли навчання щодо впровадження реформи системи шкільного харчування;

відсоток посадових осіб місцевого самоврядування, до компетенції яких належать питання організації харчування у закладах освіти, які взяли участь в консультаційних заходах щодо організації якісного та безпечного харчування;

кількість створених інструментів для скорочення оперативної звітності щодо організації харчування;

кількість промоційних заходів;

кількість розроблених дидактичних матеріалів.

Операційна ціль 1. Забезпечення закладів освіти мотивованими та професійними медичними працівниками та працівниками харчоблоків.

Завдання, спрямовані на виконання Операційної цілі 1:

перегляд умов оплати праці працівників харчоблоків і сестер медичних у закладах освіти;

перегляд типових штатних нормативів щодо працівників, які забезпечують організацію харчування в закладах освіти (зокрема щодо сестер медичних з дієтичного харчування);

забезпечення підготовки/підвищення кваліфікації кухарів через відповідні регіональні та/або місцеві програми;

підготовка кухарів за новими програмами в закладах професійної (професійно-технічної) освіти;

розроблення професійного стандарту освіти за професією “Кухар закладу освіти”;

затвердження програм з підвищення кваліфікації з питання щодо реформування системи шкільного харчування, розроблення нових навчальних матеріалів та оновлення існуючих;

розвиток навчально-практичних центрів, що здійснюють підготовку кухарів, а також створення мережі центрів підвищення кваліфікації кухарів на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти;

інформування про переваги співпраці органів місцевого самоврядування із закладами професійної (професійно-технічної) освіти з питань перепідготовки кухарів.

Операційна ціль 2. Набуття педагогічними працівниками та керівниками закладів освіти, науково-педагогічними працівниками інститутів післядипломної освіти відповідних компетентностей і сприяння формуванню навичок здорового харчування учнів та їх батьків.

Завдання, спрямовані на виконання Операційної цілі 2:

навчання працівників закладів освіти, залучених до підвищення кваліфікації вчителів (здоров'язбережувальна галузь);

оновлення програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників (здоров'язбережувальна галузь) закладів освіти;

навчання керівників закладів освіти організації харчування та формування навичок здорового харчування в закладах освіти.

Операційна ціль 3. Ефективне впровадження органами місцевого самоврядування реформи системи шкільного харчування.

Завдання, спрямовані на виконання Операційної цілі 3:

забезпечення надання консультацій і роз'яснень щодо впровадження реформи системи шкільного харчування посадовим особам місцевого самоврядування та депутатам місцевих рад;

розгляд питання щодо можливості введення посади технолога громадського харчування у структурному підрозділі з питань освіти виконавчого органу сільської, селищної, міської ради/закладі освіти та сприяння розвитку надання відповідних послуг;

створення цифрових інструментів для зниження бюрократичного навантаження на посадових осіб місцевого самоврядування, до компетенції яких належать питання організації харчування у закладах освіти, і працівників закладів освіти щодо впровадження реформи системи шкільного харчування (зокрема щодо формування меню та аналізу його дотримання, потреб у закупівлях).

Очікувані результати щодо Стратегічної цілі 3:

набуття посадовими особами місцевого самоврядування, до компетенції яких відносяться питання організації харчування у закладах освіти, і працівниками закладів освіти компетентностей, необхідних для якісної організації харчування в закладах освіти;

набуття працівниками закладів освіти компетентностей, необхідних для формування навичок здорового харчування у здобувачів освіти;

покращення якості харчування в закладах освіти завдяки навчанню та підвищенню кваліфікації кухарів.

Стратегічна ціль 4. Свідоме обрання українцями здорового харчування.

Показники досягнення стратегічної цілі:

рекомендоване примірне чотиритижневе меню, яке враховує всі сезони;

кількість поширених технологічних карток страв для закладів освіти;

кількість освітнього контенту (різного типу);

показники відвідування веб-порталу “ЗНАЙМО”;

частка учнів, які погоджуються з тим, що в освітньому процесі формуються навички здорового харчування та збереження здоров'я;

зміна харчових уподобань дітей шкільного віку.

Операційна ціль 1. Повноцінне, збалансоване харчування учнів у закладах освіти, яке відповідає затвердженим нормам.

Завдання, спрямовані на виконання Операційної цілі 1:

затвердження примірних чотиритижневих сезонних меню для закладів освіти;

розширення переліку страв і технологічних карток (рецептури) для харчування в закладах освіти;

розроблення рекомендацій і нормативно-правових актів щодо організації харчування в закладах освіти на період воєнного стану;

забезпечення організації харчування в закладах освіти органами місцевого самоврядування.

Операційна ціль 2. Сприяння свідомому вибору здорового харчування через освіту.

Завдання, спрямовані на виконання Операційної цілі 2:

підготовка та поширення дидактичних та освітніх матеріалів про принципи здорового харчування та збереження фізичного здоров'я;

підготовка та поширення матеріалів про вплив здорового харчування на покращення психологічного стану;

формування в освітньому середовищі інформаційного поля для розуміння навичок здорового харчування та збереження здоров'я шляхом застосування нових форм передачі знань (навчальні візити, майстер-класи, дегустації тощо).

Операційна ціль 3. Доступність та зрозумілість інформації про здорове харчування.

Завдання, спрямовані на виконання Операційної цілі 3:

розвиток функціоналу та поширення інформації про веб-портал “ЗНАЙМО”;

залучення лідерів думок, “спікерів реформи” до підвищення рівня поінформованості про зміни.

Очікувані результати щодо Стратегічної цілі 4:

впровадження у закладах освіти нового меню;

підвищення обізнаності населення у принципах здорового харчування;

зміна харчових уподобань населення на користь здорового харчування.

Порядок проведення моніторингу, оцінки результатів реалізації Стратегії та звітування

Реалізація Стратегії передбачається протягом 2023—2027 років та забезпечується в межах компетенції спільними зусиллями заінтересованих центральних органів виконавчої влади, державних установ та організацій, органів місцевого самоврядування та громадськості.

Стратегія реалізується двома етапами:

перший етап — 2023—2024 роки;

другий етап — 2025—2027 роки.

На кожному етапі передбачається розроблення та виконання операційного плану реалізації Стратегії на відповідний період, що ґрунтується на підставі визначених стратегічних цілей, операційних цілей та завдань і визначає, зокрема, очікувані результати та індикатори виконання заходів.

Система моніторингу та оцінки результативності реалізації Стратегії передбачає щорічне звітування про виконання операційного плану та порівняння фактично отриманих значень індикаторів з їх прогнозними значеннями.

Узагальнена оцінка результативності Стратегії проводиться протягом шести місяців після завершення строку її дії та подається на розгляд Кабінету Міністрів України.

Фінансове забезпечення

Реалізація Стратегії здійснюватиметься за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

*Перший (установчий) етап Всеукраїнського соціологічного дослідження щодо децентралізації управління освітою в межах реалізації швейцарсько-українського проекту DECIDE проводився Київським міжнародним інститутом соціології з листопада 2020 року по вересень 2021 року (польовий етап дослідження тривав з травня по вересень 2021 року).

**Всеукраїнське дослідження організовано Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ), швейцарсько-українським проектом DECIDE, українсько-швейцарським проектом “Діємо для здоров'я”, дослідницькою компанією “InfoSapiens” за підтримки Посольства Швейцарії в Україні. Строк проведення: вересень — жовтень 2021 року.

***Інформаційною базою дослідження, організованого МОН, державною науковою установою “Інститут освітньої аналітики” та швейцарсько-українського проекту DECIDE, стало опитування директорів закладів загальної середньої освіти з використанням можливостей інформаційно-телекомунікаційної системи “Державна інформаційна система освіти”, яке тривало з 19 по 31 грудня 2022 року.

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 27 жовтня 2023 р. № 990-р

ОПЕРАЦІЙНИЙ ПЛАН
заходів з реалізації у 2023—2024 роках Стратегії реформування
системи шкільного харчування на період до 2027 року

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
Стратегічна ціль 1. Достатність фінансового ресурсу у замовників для закупівель харчових продуктів чи послуг з організації харчування та здійснення закупівель просто та ефективно					
Операційна ціль 1. Забезпечення достатнього фінансування для якісних закупівель					
1. Комунікація з представниками місцевого самоврядування щодо особливостей і вимог до забезпечення харчування в закладах освіти	1) проведення моніторингу за станом впровадження реформи харчування в закладах освіти	протягом 2023—2024 років	МОН	підготовлено звітні матеріали	надано наявні актуальні дані про стан організації харчування в закладах освіти
	2) надання необхідної методичної та консультативної допомоги щодо особливостей і вимог до забезпечення харчування в закладах освіти	протягом 2023—2024 років	МОН МОЗ Мінекономіки державна установа “Професійні закупівлі” (за згодою) державне підприємство “ПРОЗОРРО” (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	підготовлено відповідні листи, надано роз’яснення	сформовано розуміння і необхідний рівень знань засновників закладів освіти щодо особливостей і вимог до організації харчування

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
	3) здійснення комунікації шляхом проведення вебінарів, опублікування статей на відповідну тематику на ресурсі “Інфобокс Prozorro”, інформаційних розсилок	протягом 2023—2024 років	державна установа “Професійні закупівлі” (за згодою) державне підприємство “ПРОЗОРРО” (за згодою)	оновлено сторінки на ресурсі “Інфобокс Prozorro” (не менше ніж один матеріал на квартал)	замовники володіють актуальною інформацією з питань щодо публічних закупівель
2. Установлення нижньої межі вартості харчування на одну дитину	1) аналіз показників вартості харчування в закладах освіти	грудень 2023 року	МОН Мінагрополітики	проведено аналіз	отримано дані для прийняття ефективних управлінських рішень
	2) надання рекомендацій щодо встановлення нижньої межі вартості харчування на одну дитину	лютий 2024 року	МОН Мінагрополітики	направлено лист засновникам закладів освіти	збільшено засновниками фінансування на організацію харчування в закладах освіти
3. Сприяння залученню коштів до місцевих бюджетів у вигляді субвенції з державного бюджету для забезпечення харчування в закладах освіти дітей пільгових категорій	1) проведення розрахунку необхідного обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам	серпень 2024 року	МОН Мінагрополітики Мінфін органи місцевого самоврядування (за згодою)	визначено необхідний обсяг субвенції з державного бюджету	надано пропозиції до Державного бюджету України на 2025 рік

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
4. Розгляд питання щодо можливості розширення переліку категорій дітей, що забезпечуються безоплатним харчуванням у закладах освіти	2) внесення змін до законодавства щодо державного фінансування харчування дітей пільгових категорій (на умовах співфінансування)	лютий 2024 року	МОН Мінагрополітики Мінфін	прийнято відповідний акт Кабінету Міністрів України	встановлено підставу для визначення обсягу субвенції з державного бюджету
	підготовка аналітичної довідки про можливості забезпечення безоплатним харчуванням у закладах освіти учнів початкової школи	березень 2024 року	МОН Мінагрополітики Мінфін	подано аналітичну довідку Кабінетові Міністрів України	визначено підстави для внесення змін до частини третьої статті 56 Закону України “Про освіту”
5. Сприяння залученню додаткових інвестицій, спрямованих на покращення харчування в закладах освіти	розроблення нормативно-правового акта, що дасть змогу залучити донорські кошти до місцевих бюджетів для організації харчування	грудень 2023 року	МОН інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	прийнято відповідний акт Кабінету Міністрів України	створено механізм для покращення фінансової спроможності місцевого самоврядування (на умовах співфінансування)
Операційна ціль 2. Зрозумілість і доступність процедури закупівель для замовників, а також механізмів впливу на постачальників харчових продуктів/послуг харчування					
6. Внесення змін до примірної тендерної документації та примірних договорів	1) актуалізація примірної тендерної документації на закупівлю послуг з організації харчування відповідно до норм законодавства	2023—2024 рік и	Мінекономіки Антимонопольний комітет	оприлюднено на офіційному веб-сайті Мінекономіки примірну тендерну документацію	підвищено рівень конкурентності серед постачальників послуг з організації харчування та зменшено кількість скарг

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
7. Здійснення підвищення кваліфікації закупівельників	2) актуалізація методичних рекомендації щодо особливостей проведення закупівель у сфері організації харчування в закладах освіти	2023—2024 рік	Мінекономіки	оприлюднено методичні рекомендації на офіційному веб-сайті Мінекономіки	підвищено рівень конкурентності серед постачальників послуг з організації харчування та зменшено кількість скарг
	3) оприлюднення на ресурсі “Інфобокс Prozorro” затвердженої Мінекономіки примірної тендерної документації	відповідно до затверджених матеріалів	Мінекономіки державне підприємство “ПРОЗОРРО” (за згодою)	оприлюднено на ресурсі “Інфобокс Prozorro” затверджену тендерну документацію	підвищено рівень обізнаності суб’єктів сфери публічних закупівель
	1) інформування суб’єктів сфери закупівель за допомогою наявних каналів комунікації щодо можливості проходження онлайн-курсу “Професійні закупівлі”	протягом 2023—2024 років	Мінекономіки	проведено онлайн-курс	підвищено рівень знань суб’єктів сфери закупівель (осіб, відповідальних за закупівельний процес) та їх поінформованості про зміни в закупівельному законодавстві
	2) надання консультацій з питань закупівель у разі надходження запитів	протягом 2023—2024 років	Мінекономіки	надано відповідні консультації	підвищено рівень знань суб’єктів сфери закупівель (осіб, відповідальних за закупівельний процес) та їх поінформованості

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
	3) проведення вебінарів, публікація статей на ресурсі “Інфобокс Prozorro”, здійснення розсилки та інших заходів	протягом 2023—2024 років	Мінекономіки державне підприємство “ПРОЗОРРО” (за згодою) державна установа “Професійні закупівлі” (за згодою) Антимонопольний комітет інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	проведено п’ять заходів, опубліковано 10 відповідних матеріалів щодо сфери закупівель	про зміни в закупівельному законодавстві підвищено рівень кваліфікації закупівельників
8. Забезпечення розвитку електронного каталогу “Prozorro Market”	доопрацювання електронного каталогу “Prozorro Market” відповідно до нормативних актів і завдань Мінекономіки	2023—2024 рік	Мінекономіки державна установа “Професійні закупівлі” (за згодою) державне підприємство “ПРОЗОРРО” (за згодою)	удосконалено електронний каталог “Prozorro Market”	підвищено рівень зручності та ефективності закупівель
9. Популяризація електронного каталогу “Prozorro Market”	Операційна ціль 3. Заінтересованість підприємств та підприємців у роботі із закладами освіти висвітлення можливостей і переваг використання електронного каталогу “Prozorro Market”	2023—2024 рік	Мінекономіки державна установа “Професійні закупівлі” (за згодою) державне підприємство	забезпечено здійснення не менш як 50 відсотків закупівель харчових продуктів замовниками, що відповідальні за організацію харчування	підвищено рівень зручності та ефективності участі постачальників у закупівельних процедурах

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
			“ПРОЗОРРО” (за згодою)	в закладах освіти, через електронний каталог “Prozorro Market”	
Стратегічна ціль 2. Відновлення та модернізація харчоблоків закладів освіти з використанням новітніх технологічних процесів, покращення показників енергоефективності та дотримання принципів системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР)					
Операційна ціль 1. Завдяки відновленій та модернізованій мережі харчоблоків закладів освіти із застосуванням трьох технологічних моделей забезпечення учнів повноцінним, безпечним та різноманітним харчуванням (та інших груп населення за потреби та можливості)					
10. Визначення потреб закладів освіти, зокрема щодо модернізації харчоблоків, що дасть змогу передбачити пріоритетність проектів	1) проведення опитування в закладах освіти щодо проблемних питань і потреб в організації харчування	квітень 2024 року	МОН державна наукова установа “Інститут освітньої аналітики” (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	проведено та оприлюднено результати опитування 12 тис. закладів освіти	отримано набори даних для формування карти потреб в організації харчування в закладах освіти
	2) створення інтерактивної карти потреб в організації харчування в закладах освіти	серпень 2024 року	МОН державна наукова установа “Інститут освітньої аналітики” (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	створено інтерактивну карту	створено зручний інструмент, що дає змогу визначити пріоритети потреб в організації харчування в закладах освіти для прийняття ефективних управлінських рішень
	3) визначення попереднього переліку закладів освіти, що	серпень 2024 року	Мінінфраструктури МОН обласні, Київська	визначено перелік закладів освіти	визначено потреби закладів освіти щодо відновлення

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
	потребують відновлення та/або модернізації харчоблоків, в основі яких сучасний технологічний процес, що забезпечує дотримання принципів системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) (далі — система НАССР) та приготування якісної та безпечної їжі в асортименті		міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)		та/або модернізації харчоблоків для прийняття ефективних управлінських рішень
11. Встановлення нормативних вимог до проектування приміщень харчоблоків закладів освіти	розроблення проекту державного стандарту “Настанова з проектування під час нового будівництва, реконструкції та капітального ремонту приміщень харчоблоків закладів загальної середньої освіти, закладів дошкільної освіти і дитячих закладів оздоровлення та відпочинку. Моделі організації харчування”	грудень 2023 року	Мінінфраструктури державне підприємство “УкрНДНЦ” (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	прийнято відповідний національний стандарт	конкретизовано вимоги до планування та проектування приміщень харчоблоків закладів освіти (закладів загальної середньої освіти та закладів дошкільної освіти)
12. Оновлення посібника для	забезпечення проведення консультацій із	грудень 2023 року	Мінінфраструктури інститути	оновлено посібник та оприлюднено на	використано оновлений

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
проектувальників та архітекторів (рекомендації для комплексної модернізації та технологічного переоснащення харчоблоку закладу загальної середньої освіти, в основі яких лежить сучасний технологічний процес, що забезпечує дотримання норм на принципах системи НАССР, та приготування якісної та безпечної їжі в асортименті)	представниками інституту громадянського суспільства щодо опрацювання оновленої версії посібника		громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	офіційних веб-сайтах заінтересованих центральних і місцевих органів виконавчої влади	посібник проектними організаціями під час розроблення проектів будівництва, капітального ремонту, реконструкції харчоблоків закладів загальної середньої освіти
13. Забезпечення спрямування коштів державного, місцевих бюджетів і коштів, залучених від донорських організацій, на відновлення та розвиток освітньої інфраструктури	визначення пріоритетних проектів, спрямованих на розвиток освітньої інфраструктури, у межах передбачених видатків	2023—2024 рік	Мінінфраструктури МОН обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	спрямовано кошти на реалізацію проектів, що охоплюють 230 тис. здобувачів освіти	поліпшено умови навчання в закладах загальної середньої освіти, 230 тис. здобувачів освіти мають покращені умови харчування

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
14. Впровадження проектів з будівництва/ відновлення/ модернізації харчоблоків у закладах загальної середньої освіти, в основі яких лежить сучасний технологічний процес, що забезпечує дотримання норм на принципах системи НАССР, та приготування якісної та безпечної їжі в асортименті	урахування рекомендацій для комплексної модернізації та технологічного переоснащення харчоблоків під час розроблення проектної документації	2023—2024 рік и	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) Мінінфраструктури МОН інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	враховано сучасний технологічний процес у проектах відновлення харчоблоків у закладах загальної середньої освіти	створено умови для дотримання норм на принципах системи НАССР, покращення якості та безпечності харчування в закладах освіти
Операційна ціль 2. Спроможність закладів освіти впровадити та підтримувати дієву систему НАССР					
15. Визначення цільових груп для комунікації та сприяння проведенню спільної інформаційно-комунікаційної кампанії	визначення цільової аудиторії для проведення онлайн-курсу з розроблення, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи НАССР	грудень 2023 року	Мінагрополітики Держпрод-споживслужб а інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	визначено цільову аудиторію для проведення онлайн-курсу	онлайн-курс розроблено з урахуванням особливостей цільових аудиторій
16. Забезпечення системності та регулярності підвищення кваліфікації, оновлення знань	1) розроблення онлайн-курсу на освітніх платформах із розроблення, впровадження та застосування постійно діючих процедур,	грудень 2023 року	Мінагрополітики Держпрод-споживслужб а обласні, Київська міська держадміністрації (військові	впроваджено онлайн-курс на освітніх платформах, до прослуховування якого залучено 5 тис. осіб	підвищено поінформованість відповідальних за організацію харчування в закладах освіти осіб щодо

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
	заснованих на принципах системи НАССР		адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)		впровадження, застосування та підтримання дієвості системи НАССР
	2) забезпечення проведення навчань у формі вебінарів щодо впровадження, застосування та підтримання дієвості системи НАССР	2023—2024 рік и	Мінагрополітики Держпрод-споживслуж а	проведено відповідні навчання у формі вебінарів, участь у яких взяло 3 000 осіб	підвищено поінформованість відповідальних за організацію харчування в закладах освіти осіб щодо впровадження, застосування та підтримання дієвості системи НАССР
17. Створення умов для перевірки знань, зокрема з використанням тестування на онлайн-платформах	передбачення можливості в межах розроблення онлайн-курсу щодо підтвердження слухачами здобутих знань та отримання сертифікатів	грудень 2023 року	Мінагрополітики Держпрод-споживслуж ба інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	отримано сертифікати не менш як 50 відсотками слухачів, які пройшли онлайн-курс	засвідчено сертифікатом набуття професійних компетентностей у межах онлайн-курсу
Стратегічна ціль 3. Забезпечення органів місцевого самоврядування і закладів освіти достатнім штатом кваліфікованих працівників, які якісно та безпечно організовують харчування і сприяють формуванню в учнів здорових харчових звичок					
Операційна ціль 1. Забезпечення закладів освіти мотивованими та професійними медичними працівниками та працівниками харчоблоків					

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
18. Перегляд умов оплати праці працівників харчоблоків і сестер медичних у закладах освіти	аналіз рівня оплати праці працівників їдалень і сестер медичних у закладах освіти	квітень 2024 року	Мінекономіки МОН обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	підготовлено аналітичний звіт	отримано актуальні дані для прийняття управлінських рішень
19. Перегляд типових штатних нормативів щодо працівників, які забезпечують організацію харчування в закладах освіти (зокрема щодо сестер медичних з дієтичного харчування)	1) розроблення проекту наказу МОН щодо внесення змін до Типових штатних нормативів закладів загальної середньої освіти	грудень 2024 року	МОН	видано наказ МОН	збільшено нормативну чисельність працівників, що забезпечують організацію харчування
	2) розроблення проекту наказу МОН щодо внесення змін до Типових штатних нормативів закладів дошкільної освіти	грудень 2024 року	МОН	видано наказ МОН	збільшено нормативну чисельність працівників, що забезпечують організацію харчування
20. Забезпечення підготовки/підвищення кваліфікації кухарів через відповідні регіональні та/або місцеві програми	розроблення проектів з підготовки/підвищення кваліфікації кухарів у рамках відповідних регіональних та/або місцевих програм	2023—2024 роки	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	затверджено регіональні та/або місцеві програми, які передбачають заходи з підготовки/підвищення кваліфікації кухарів та інших працівників їдалень закладів освіти	підвищено професійні компетентності працівників їдалень закладів освіти

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
21. Підготовка кухарів за новими програмами в закладах професійної (професійно-технічної) освіти	1) підготовка звіту про завершення експерименту “Вдосконалення професійної підготовки кухарів на основі компетентнісного підходу”	грудень 2023 року	інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою) МОН державна наукова установа “Інститут модернізації змісту освіти” (за згодою) обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	підготовлено та оприлюднено звіт	впроваджено в закладах професійної (професійно-технічної) освіти результати експерименту
	2) надання рекомендацій кухарям закладів освіти щодо підвищення кваліфікації на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти	2023—2024 роки	МОН обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	надано рекомендації	підвищено професійні компетентності працівників їдалень закладів освіти

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
22. Розроблення професійного стандарту освіти за професією “Кухар закладу освіти”	3) початок підготовки здобувачів за професією “Кухар закладу освіти”	вересень 2024 року	МОН заклади професійної (професійно-технічної) освіти (за згодою)	розпочато навчання за професією “Кухар закладу освіти” (150 осіб)	підготовлено працівників відповідно до сучасних вимог
	1) розроблення професійного стандарту за професією “Кухар закладу освіти”	квітень 2024 року	МОН інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	подано Мінекономіки відповідний проект акта	встановлено вимоги до компетентностей, обов’язків і кваліфікацій за професією
	2) затвердження стандарту професійної (професійно-технічної) освіти за професією “Кухар закладу освіти”	серпень 2024 року	МОН заклади професійної (професійно-технічної) освіти (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	видано наказ МОН	встановлено вимоги до підготовки та підвищення кваліфікації здобувачів освіти за професією “Кухар закладу освіти”
	3) розроблення навчальних матеріалів, що відповідатимуть оновленому стандарту професійної (професійно-технічної) освіти з професії “Кухар закладу освіти”	травень 2024 року	МОН заклади професійної (професійно-технічної) освіти (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою)	оприлюднено навчальні матеріали на офіційному веб-сайті МОН та поширено листом МОН серед закладів освіти	забезпечено сучасними навчальними матеріалами учасників освітнього процесу

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
23. Затвердження програм з підвищення кваліфікації з питання щодо реформування системи шкільного харчування, розроблення нових навчальних матеріалів та оновлення існуючих	1) схвалення програми підвищення кваліфікації кухарів закладів освіти	листопад 2023 року	міжнародні організації (за згодою) МОН заклади післядипломної педагогічної освіти (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	оприлюднено програму підвищення кваліфікації та навчальні матеріали на офіційному веб-сайті МОН та веб-порталі “ЗНАЙМО”	підвищено рівень професійних компетентностей працівників їдалень закладів освіти
	2) розроблення рекомендацій щодо наповнення навчальних курсів та програм безперервного професійного розвитку медичних працівників закладів освіти з питань здорового харчування учнів закладів освіти	березень 2024 року	МОЗ МОН обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	оприлюднено на офіційному веб-сайті МОЗ та веб-порталі “ЗНАЙМО” рекомендації щодо наповнення навчальних курсів та програм безперервного професійного розвитку	створено умови для запровадження планового навчання медичних працівників закладів освіти
24. Розвиток навчально-практичних центрів, що здійснюють підготовку кухарів, а також створення мережі	1) визначення мережі центрів підвищення кваліфікації кухарів	грудень 2023 року	МОН обласні, Київська міська держадміністрації (військові	оприлюднено на офіційному веб-сайті МОН перелік закладів професійної (професійно-технічної)	підвищено якість освітнього процесу

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
центрів підвищення кваліфікації кухарів на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти			адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	освіти, які визначено центрами підвищення кваліфікації	
	2) забезпечення навчання тренерів центрів підвищення кваліфікації кухарів	серпень 2024 року	МОН обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	проведено навчання 360 тренерів	підвищено якість освітнього процесу
	3) забезпечення професійного супроводу та підтримки центрів підвищення кваліфікації кухарів	2023—2024 роки	МОН обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою)	забезпечено підвищення кваліфікації 5000 кухарів у зазначених закладах	підвищено якість освітнього процесу

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
	4) забезпечення умов для створення та акредитації кваліфікаційних центрів за кваліфікаціями “Кухар”, “Кухар дитячого харчування” на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти	грудень 2024 року	інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою) МОН Національне агентство кваліфікацій (за згодою) обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) заклади професійної (професійно-технічної) освіти (за згодою)	утворено кваліфікаційний центр в кожній області	створено умови для підтвердження професійної кваліфікації
25. Інформування про переваги співпраці органів місцевого самоврядування із закладами професійної (професійно-технічної) освіти з питань перепідготовки кухарів	висвітлення успішної практики співпраці органів місцевого самоврядування із закладами професійної (професійно-технічної) освіти з питань перепідготовки кухарів	щокварталу протягом 2023—2024 років	МОН державна установа “Український інститут розвитку освіти” (за згодою) обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) адміністрації органи місцевого	опубліковано на офіційному веб-сайті МОН та веб-порталі “ЗНАЙМО” відповідні матеріали	покращено якість підвищення кваліфікації кухарів

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
самоврядування (за згодою)					
Операційна ціль 2. Набуття педагогічними працівниками та керівниками закладів освіти, науково-педагогічними працівниками інститутів післядипломної освіти відповідних компетентностей і сприяння формуванню навичок здорового харчування учнів та їх батьків					
26. Навчання працівників закладів освіти, залучених до підвищення кваліфікації вчителів (здоров'язбережувальна галузь)	розроблення та впровадження програми підвищення кваліфікації, тренінгових програм, семінарів з питань здорового харчування для працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, що залучені до підвищення кваліфікації вчителів здоров'язбережувальної галузі	грудень 2023 року	МОН інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	забезпечено участь у тренінгових програмах, семінарах щодо підвищення кваліфікації 50 працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти	забезпечено оволодіння компетентностями, необхідними для якісного підвищення кваліфікації педагогічних працівників
27. Оновлення програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників (здоров'язбережувальна галузь) закладів освіти	надання закладам професійної (професійно-технічної) освіти рекомендацій щодо розроблення та впровадження програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників (здоров'язбережувальна галузь) з питань здорового харчування	2023—2024 рік и	МОН заклади післядипломної педагогічної освіти (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	оновлено програми підвищення кваліфікації	впроваджено закладами професійної (професійно-технічної) освіти сучасні та практико-орієнтовані програми підвищення кваліфікації

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
28. Навчання керівників закладів освіти організації харчування та формування навичок здорового харчування в закладах освіти	1) надання закладам професійної (професійно-технічної) освіти рекомендацій щодо розроблення та впровадження програми підвищення кваліфікації керівників закладів освіти щодо якісної організації харчування в закладах освіти відповідно до вимог законодавства	2023—2024 рік и	МОН заклади післядипломної педагогічної освіти (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	проведено навчання 10 000 керівників закладів освіти	підвищено рівень управлінської спроможності керівників закладів освіти з питань організації харчування
	2) сприяння залученню інститутів громадянського суспільства та міжнародних організацій до навчання керівників закладів освіти з питань організації харчування та формування навичок здорового харчування в закладах освіти	2023—2024 рік и	МОН	залучено інститути громадянського суспільства та міжнародні організації до навчання керівників закладів освіти	урізноманітнено ринок надання освітніх послуг, підвищено управлінську спроможність керівників закладів освіти з питань організації харчування
Операційна ціль 3. Ефективне впровадження органами місцевого самоврядування реформи системи шкільного харчування					
29. Забезпечення надання консультацій і роз'яснень щодо впровадження реформи системи шкільного харчування посадовим особам місцевого	сприяння залученню інститутів громадянського суспільства та міжнародних організацій для проведення вебінарів,	2023—2024 рік и	МОН МОЗ інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	проведено відповідні заходи за участю 5000 осіб	підвищено ефективність впровадження реформи шкільного харчування

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
самоврядування та депутатам місцевих рад 30. Розгляд питання щодо можливості введення посади технолога громадського харчування у структурному підрозділі з питань освіти виконавчого органу сільської, селищної, міської ради/закладі освіти та сприяння розвитку надання відповідних послуг	семінарів та інших заходів надання органам місцевого самоврядування рекомендацій щодо можливості введення посади технолога громадського харчування у структурному підрозділі з питань освіти виконавчого органу сільської, селищної, міської ради, закладу освіти, який самостійно забезпечує харчування	серпень 2024 року	МОН Мінекономіки Держпрод-споживслужба органи місцевого самоврядування (за згодою)	підготовлено відповідний лист МОН	покращено організацію харчування в закладах освіти
31. Створення цифрових інструментів для зниження бюрократичного навантаження на посадових осіб місцевого самоврядування, до компетенції яких належать питання організації харчування у закладах освіти, і працівників закладів освіти щодо впровадження реформи	проведення аналізу потреб та можливостей щодо впровадження цифрових інструментів	2024 рік	МОН Держпрод-споживслужба Мінекономіки інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	підготовлено проект технічного завдання для розроблення цифрового інструменту	визначено функціонал цифрового інструменту організації харчування

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
системи шкільного харчування (зокрема щодо формування меню та аналізу його дотримання, потреб у закупівлях)					
Стратегічна ціль 4. Свідоме обрання українцями здорового харчування					
Операційна ціль 1. Повноцінне, збалансоване харчування учнів у закладах освіти, яке відповідає затвердженим нормам					
32. Затвердження примірних чотиритижневих сезонних меню для закладів освіти	розроблення примірного чотиритижневого сезонного меню	грудень 2024 року	МОЗ Держпрод-споживслужб а державна установа “Інститут громадського здоров’я ім. О. М. Марзєєва Національної академії медичних наук України” (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	розроблено проект меню	створено передумови для зменшення навантаження на сестер медичних з дієтичного харчування у закладах освіти, що самостійно організовують харчування
33. Розширення переліку страв і технологічних карток (рецептури) для харчування в закладах освіти	надання закладам вищої освіти, що забезпечують підготовку за спеціальністю 181 “Харчові технології”, рекомендацій щодо розроблення збірників технологічних карток для	вересень 2024 року	МОН заклади вищої освіти (за згодою) Держпрод-споживслужб а державна установа “Інститут громадського здоров’я ім. О. М. Марзєєва	розроблено та рекомендовано до друку 500 технологічних карток	урізноманітнено харчування в закладах освіти, що відповідає нормам

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
	харчування у закладах освіти		Національної академії медичних наук України” (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)		
34. Розроблення рекомендацій і нормативно-правових актів щодо організації харчування в закладах освіти на період воєнного стану	підготовка проекту наказу МОН щодо організації харчування в закладах освіти на період воєнного стану	грудень 2023 року	МОН Мінагрополітики Держпрод-споживслужб а МОЗ інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	видано наказ МОН	удосконалено правове регулювання організації харчування в закладах освіти на період воєнного стану
35. Забезпечення організації харчування в закладах освіти органами місцевого самоврядування	забезпечення організації харчування в закладах освіти відповідно до вимог законодавства	протягом 2023—2024 років	обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) заклади освіти	організовано харчування в закладах освіти відповідно до вимог законодавства	забезпечено комфортне та безпечне освітнє середовище, зокрема забезпечено державні гарантії щодо безоплатного харчування категорій осіб, визначених законодавством
Операційна ціль 2. Сприяння свідомому вибору здорового харчування через освіту					
36. Підготовка та поширення дидактичних та освітніх матеріалів про	1) поширення серед вчителів 1—4 класів та вихователів старших груп	грудень 2023 року	МОН інститути громадянського	проведено навчання з основ здорового харчування 75 000	забезпечено готовність педагогічних

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
принципи здорового харчування та збереження фізичного здоров'я	закладів дошкільної освіти освітнього курсу з основ здорового харчування		суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	вчителів 1—4 класів та вихователів старших груп закладів дошкільної освіти	працівників до надання якісних освітніх послуг у процесі забезпечення здоров'я-збережувального компоненту навчання
	2) розповсюдження інтерактивних навчальних матеріалів “Бокси здорового харчування” для учнів 1—4 класів	грудень 2024 року	МОН інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	розповсюджено 450 комплектів інтерактивних навчальних матеріалів	сформовано компетентності, необхідні для здорового життя
	3) розроблення, виготовлення і поширення застосування інтерактивних матеріалів для роботи з учнями підліткового віку (вікторини, конкурси, квести, зокрема на тему зменшення споживання солі і цукру)	грудень 2024 року	МОН інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	розроблено пакет інтерактивних матеріалів та розміщено на веб-порталі “ЗНАЙМО”	сформовано навички критичного мислення для протидії маркетинговим маніпуляціям з просування нездорової їжі, вміння робити вибір на користь здорової їжі
37. Підготовка та поширення матеріалів про вплив здорового харчування на	створення та розповсюдження мультимедійних	2023—2024 рік и	МОЗ інститути громадянського суспільства (за згодою)	розроблено мультимедійні матеріали та розміщено на веб-порталі “ЗНАЙМО”	сформовано компетентності, необхідні для здорового життя

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
покращення психологічного стану 38. Формування в освітньому середовищі інформаційного поля для розуміння навичок здорового харчування та збереження здоров'я шляхом застосування нових форм передачі знань (навчальні візити, майстер-класи, дегустації тощо)	матеріалів про вплив здорового харчування 1) розроблення та здійснення інтерактивних заходів щодо формування здорових харчових звичок для дітей шкільного віку 2) запровадження щорічної відзнаки кращих практик впровадження реформи на територіях територіальних громад та в закладах освіти	2023—2024 рік и 2023—2024 рік и	міжнародні організації (за згодою) обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) заклади освіти інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою) МОН обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) органи місцевого самоврядування (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	проведено відповідні заходи визначено кращі практики впровадження реформи	сформовано компетентності, необхідні для здорового життя у нових формах передачі знань створено умови щодо мотивування до впровадження реформи
39. Розвиток функціоналу та поширення інформації про веб-портал “ЗНАЙМО”	Операційна ціль 3. Доступність та зрозумілість інформації про здорове харчування 1) розроблення інтерактивного конструктора харчоблоку	грудень 2023 року	Мінінфраструктури державна установа “Український інститут розвитку освіти” (за згодою)	розміщено на веб-порталі “ЗНАЙМО” інтерактивний інструмент	забезпечено можливість автоматизованого обрахунку необхідного

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
			інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)		обладнання для харчоблоків закладів освіти
	2) розроблення інтерактивного інструмента “Індикатор маси тіла”	грудень 2023 року	МОЗ державна установа “Український інститут розвитку освіти” (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	розміщено на веб-порталі “ЗНАЙМО” інтерактивний інструмент	впроваджено інтерактивний інструмент з метою визначення зайвої ваги у підлітків
	3) забезпечення удосконалення програмного коду за результатами аудиту доступності веб-порталу “ЗНАЙМО”	грудень 2023 року	МОН державна установа “Український інститут розвитку освіти” (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	оптимізовано програмний код	покращено доступ до веб-порталу “ЗНАЙМО” особам з особливими потребами
	4) оптимізація структури веб-порталу “ЗНАЙМО”	грудень 2024 року	МОН державна установа “Український інститут розвитку освіти” (за згодою) інститути громадянського	оновлено структуру веб-порталу “ЗНАЙМО”	створено умови для зручного користування веб-порталом “ЗНАЙМО”, зокрема з

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
			суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)		мобільних пристроїв
	5) розширення функціоналу веб-порталу “ЗНАЙМО” з метою популяризації здорового харчування серед населення	2023—2024 рік и	МОН державна установа “Український інститут розвитку освіти” (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	розширено цільову аудиторію веб-порталу “ЗНАЙМО”	здійснено популяризацію здорового харчування серед населення
	6) надання заявникам посилання на веб-портал “ЗНАЙМО” під час опрацювання звернень, що надходять до Мінекономіки, щодо організації харчування у закладах освіти	2023—2024 рік и	Мінекономіки	надано посилання на веб-портал “ЗНАЙМО” у кожному випадку під час опрацювання звернень щодо організації харчування у закладах освіти	здійснено популяризацію веб-порталу “ЗНАЙМО”, підвищено обізнаність заявників щодо офіційних джерел інформації стосовно реформи шкільного харчування
	7) забезпечення актуалізації на веб-порталі “ЗНАЙМО” інформації стосовно вимог законодавства про безпечність та окремі	2023—2024 рік и	Мінагрополітики	розміщено відповідну інформацію на веб-порталі “ЗНАЙМО”	підвищено поінформованість операторів ринку харчових продуктів, що забезпечують харчування у

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
	показники якості харчових продуктів				зкладах освіти, стосовно законодавчих новацій поширено найбільш успішний досвід закладів освіти
40. Залучення лідерів думок, “спікерів реформи” до підвищення рівня поінформованості про зміни	1) розроблення інтерактивної мапи “Ділимося досвідом” про кращі практики впровадження реформи шкільного харчування	грудень 2024 року	МОН державна установа “Український інститут розвитку освіти” (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	розміщено інтерактивний інструмент на веб-порталі “ЗНАЙМО”	
	2) підготовка мережі активістів (лідерів думок) з числа вчителів, громадських діячів для поширення інформації про принципи здорового харчування на територіях територіальних громад	жовтень 2024 року	МОН державна установа “Український інститут розвитку освіти” (за згодою) інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	підготовлено 75 осіб для поширення інформації про принципи здорового харчування та забезпечено їх інструментарієм для проведення відповідних заходів	інтегровано теми здорового харчування у програми публічних заходів на територіях територіальних громад